

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук
Навчальний рік 2021/2022

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Специфіка управлінської діяльності за спеціальністю»
(назва освітнього компоненту)

Обов'язковий освітній компотнент

Форма здобуття освіти заочна

Галузь знань

22 «Охорона здоров'я»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність

223 «Медсестринство»

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Сестринська справа»

Другого магістерського рівня вищої освіти

Курс II

Силабус навчальної дисципліни
затверджено на засіданні кафедри
суспільних наук

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем загальної та передфахової підготовки

Протокол від
"30" серпня 2021 року № 7

Протокол від
"31" серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри

Робак І. Ю.

Голова

Вовк О.Ю.

(підпис)

" 30 " серпня 2021 року

(підпис)

" 31 " серпня 2021 року

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Чернуха Олександр Васильович, доцент, кандидат історичних наук
2. Гольцева Алла Петрівна, асистент кафедри

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь

- Гольцева Алла Петрівна, асистент кафедри,

Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше)

Контактний телефон (057)707-73-37

Консультації відповідно до графіка, розміщеного на інформаційному стенді кафедри та в кафедральній директорії в системі MOODLE (<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=107>)

Локація:

Пр. Науки, 4, м. Харків, Харківський національний медичний університет, Головний корпус, 3 поверх, кафедра суспільних наук

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Специфіка управлінської діяльності за спеціальністю» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Сестринська справа», та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другого (магістерський) рівня, галузі знань – 22 «Охорона здоров'я», спеціальності – 223 «Медсестринство», 2 р. н., очна форма навчання.

Програма вивчення навчальної дисципліни складена відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) для підготовки

Опис навчальної дисципліни (анотація). Рушійною силою розвитку Української держави є формування потужного освітнього потенціалу нації, досягнення найвищої якості підготовки студентів. Освоєння майбутніми фахівцями знань з є важливою складовою частиною їхньої загальної професійної медичної освіти, що має сприяти глибшому розумінню ними аспектів поведінки особистості та соціальних груп у трудовій діяльності. Навчальна дисципліна «Специфіка управлінської діяльності за спеціальністю» відіграє важливу роль у формуванні гармонійної особистості лікаря-громадянина незалежної держави, оскільки його вивчення забезпечує розвиток національної свідомості, загальної культури й соціалізації особистості у процесі підготовки фахівців другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Таким чином, реформування вищої освіти, процеси євроінтеграції, якість підготовки медичних кадрів, підвищення їх професійної компетентності і зумовлюють актуальність вивчення навчальної дисципліни «Специфіка управлінської діяльності за спеціальністю» у системі підготовки фахівців другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Силабус упорядкований із застосуванням сучасних педагогічних принципів організації навчально-виховного процесу вищої освіти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є економічні процеси в історії України, етапи їх розвитку, особливості менеджменту в охороні здоров'я, загальні основи менеджменту в медсестринстві, заклади охорони здоров'я як об'єкт управління, структура управління в охороні здоров'я, інформаційне забезпечення управління в медсестринстві, управління конфліктами та управління кадрами в медичних закладах, ліцензування і акредитація закладів охорони здоров'я, поточна реформа в цій галузі, що здійснюється в Україні.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення навчальної дисципліни пов'язане зі знаннями навчальних дисциплін, які викладаються на I курсі: «Філософія» та курсів за вибором: «Культурологія», «Світова цивілізація», «Краєзнавство», «Етика», «Релігієзнавство».

У свою чергу, «Специфіка управлінської діяльності за спеціальністю» предметно інтегрується з дисциплінами, які забезпечують подальшу гуманітарну підготовку студентів-медиків: «Медицина і художня культура», «Медична субкультура», «Основи християнської етики та моралі» та ін.

Навчальна дисципліна «Специфіка управлінської діяльності за спеціальністю» належить до обов'язкових дисциплін.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння предметів, які дають базові уявлення про заклади охорони здоров'я як об'єкт управління.

Постреквізити. «Специфіка управлінської діяльності за спеціальністю» предметно інтегрується з дисциплінами, які забезпечують подальшу підготовку студентів: «Філософія» та курсів за вибором: «Культурологія», «Світова цивілізація», «Краєзнавство», «Етика», «Релігієзнавство», «Медицина і художня культура», «Медична субкультура», «Основи християнської етики та моралі».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Головною метою викладання навчальної дисципліни «Специфіка управлінської діяльності за спеціальністю» є формування у магістрантів знань з питань менеджменту в сучасному закладі охорони здоров'я, важливості ефективного менеджменту та маркетингу медичних послуг на сучасному етапі.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Специфіка управлінської діяльності за спеціальністю» є:

- вимоги до управлінських рішень, вміти їх приймати та забезпечувати умови для виконання;
- технологію процесу управління, прийняття рішень, його документального забезпечення;
- основні засади професійної деонтології, психології управління, ділових стосунків;
- мати уявлення щодо лідерства в колективі, його типологізації.
- аналізувати особливості управління медичним закладом;
- визначати основні напрямки стратегії розвитку організації;
- визначати, та оцінювати інформаційні потоки в системі медичної допомоги на рівні медичного закладу і структурного підрозділу;
- аналізувати ринкове середовище щодо просування медичної послуги на медичному ринку;
- керуватись у повсякденній діяльності засадами професійної деонтології, психології управління, ділових стосунків;
- дотримуватись засад загальної культури;
- оцінювати професійний та моральний стан колективу;
- виявляти конфлікти та вміти їх нівелювати.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральні:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Специфіка управлінської діяльності за спеціальністю» в професійній діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та принципів менеджменту.

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність працювати в команді;
- здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- здатність розробляти проекти та управляти ними;

спеціальні (фахові, предметні):

- здатність організовувати та надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах;
- здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час;
- здатність здійснювати організацію та управління діяльністю медсестринських структурних підрозділів;

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1. Володіти професійними знаннями; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі академічного або професійного спрямування.

ПРН 8. Використовувати мотивацію та стимулювання як внутрішній та зовнішній фактори в набутті знань з метою удосконалення власних професійних умінь.

ПРН 12. Демонструвати соціальний оптимізм, повагу до етичних принципів.

ПРН 13. Проявляти позитивну професійну, соціальну та емоційну поведінку і адаптувати її до системи загальнолюдських цінностей; проявляти самостійність і відповідальність в роботі.

ПРН 16. Демонструвати та контролювати виконання навичок та умінь.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **соціальних навичок (Soft skills):** навички комунікації, лідерство, відповідальність, вміння працювати в критичних умовах, залагоджувати конфлікти, працювати в команді, управляти своїм часом, самостійно приймати рішення, критично мислити.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		заочна форма навчання	
Кількість кредитів - 4,0.	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна	
Загальна кількість годин – 120.	Спеціальність: 223 «Медсестринство»	Рік підготовки:	
		2-й	-
		Семестр	
		-	3-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 20. самостійної роботи студента – 100.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: II магістерський рівень ОПП «Сестринська справа»	Лекції	
		4 год.	-
		Практичні, семінарські	
		16 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		100 год.	-
Індивідуальні завдання: - год.			
Вид контролю: поточний і диф. залік			

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія виникнення менеджменту в економічній теорії та світовій практиці. Загальні основи менеджменту	1
2.	Системний підхід у менеджменті	-
3.	Стратегічний менеджмент	-
4.	Механізм управління організацією та засоби побудови керівних структур	1
5.	Роль менеджера в діяльності організації	-
6.	Особливості менеджменту в охороні здоров'я	1
7.	Організація управлінської справи у медичному закладі	-
8.	Ліцензування в охороні здоров'я	-
9.	Персональний менеджмент	-
10.	Методи управління кадрами в медичному закладі	-
11.	Управління конфліктами	-
12.	Система підвищення кваліфікації медичного персоналу	-
13.	Інформаційне забезпечення управління медичним персоналом	-
14.	Фінансовий менеджмент	-
15.	Маркетинг на ринку медичних послуг та його особливості	-
16.	Маркетингова діяльність лікувально-профілактичних закладів	-
17.	Бізнес-планування в медичних закладах	-
Всього годин лекцій		4

2.2.2 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія виникнення менеджменту в економічній теорії та світовій практиці. Загальні основи менеджменту	1
2.	Системний підхід у менеджменті	1
3.	Стратегічний менеджмент	1
4.	Механізм управління організацією та засоби побудови керівних структур	1

5.	Роль менеджера в діяльності організації	1
6.	Особливості менеджменту в охороні здоров'я	1
7.	Організація управлінської справи у медичному закладі	1
8.	Ліцензування в охороні здоров'я	-
9.	Персональний менеджмент	1
10.	Методи управління кадрами в медичному закладі	1
11.	Управління конфліктами	1
12.	Система підвищення кваліфікації медичного персоналу	1
13.	Інформаційне забезпечення управління медичним персоналом	-
14.	Фінансовий менеджмент	1
15.	Маркетинг на ринку медичних послуг та його особливості	1
16.	Маркетингова діяльність лікувально-профілактичних закладів	1
17.	Бізнес-планування в медичних закладах	1
Всього годин практичних занять		16

2.2.3 Семінарські заняття не передбачені

2.2.4. Лабораторні заняття не передбачені

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія виникнення менеджменту в економічній теорії та світовій практиці. Загальні основи менеджменту	8
2.	Системний підхід у менеджменті	7
3.	Стратегічний менеджмент	7
4.	Механізм управління організацією та засоби побудови керівних структур	8
5.	Роль менеджера в діяльності організації	6
6.	Особливості менеджменту в охороні здоров'я	8
7.	Організація управлінської справи у медичному закладі	7
8.	Ліцензування в охороні здоров'я	6
9.	Персональний менеджмент	7
10.	Методи управління кадрами в медичному закладі	7
11.	Управління конфліктами	7
12.	Система підвищення кваліфікації медичного персоналу	6
13.	Інформаційне забезпечення управління медичним персоналом	7
14.	Фінансовий менеджмент	7

15.	Маркетинг на ринку медичних послуг та його особливості	8
16.	Маркетингова діяльність лікувально-профілактичних закладів	7
17.	Бізнес-планування в медичних закладах	7
Всього годин самостійної роботи студента		100

Методи навчання. На лекціях і семінарських заняттях рекомендується використовувати такі педагогічні методи: проблемного навчання, ділові ігри, «мозковий штурм», робота в групах, розвивальне навчання, різнорівневе навчання (з урахуванням можливостей сильних і слабких студентів), евристичні бесіди, дискусії та дебати, презентаційний метод (підготовка студентом доповіді-презентації), метод проектного навчання (підготовка студентом самостійного дослідження), організація екскурсій до музеїв та на виставки.

Методи контролю (наводяться лише ті, які використовуються під час викладання дисципліни):

Поточний контроль. У ході поточного контролю використовуються методи індивідуального та фронтального опитування, письмове тестування, написання творчих робіт (есе, рецензія, огляд, власне висловлювання), метод мікрофону, розв'язання проблемних завдань, робота з джерелами і науковою літературою, перегляд фільмів з подальшим обговоренням, робота в групах, перевірені контрольні роботи.

Диференційований залік (далі - ДЗ) – проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни. Допуск до ДЗ визначається у балах ПНД, а саме: min – 70, max – 120 балів. Безпосередньо ДЗ оцінюється від – 50 до – 80 балів. Оцінка з дисципліни є сума балів за ПНД та ДЗ у балах від min – 120 до max – 200 і відповідає національній шкалі та шкалі ECTS (див. табл. 3).

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі [«Інструкція з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ»](#) (табл. 1,3).

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються ДЗ)

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90

4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Таблиця 3

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою та чотирибальною (національною) шкалою

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Максимальна сума балів за курс складає 200 балів, мінімально прийнятна для отримання діф. заліку – 120 балів.

3.2. Питання до заліку:

1. Визначте зміст управлінської праці менеджера.
2. Проаналізуйте рівні менеджменту.
3. Розкрийте зміст категорії «оперативний менеджмент».
4. Надате визначення поняттю «стратегічний менеджмент».
5. Що таке «самоменеджмент».
6. Поаналізуйте суб'єкти управління.
7. Дайте визначення поняття «стратегічний менеджмент».
8. Що таке стратегія організації? Рівні стратегії організації.
9. Від яких факторів залежить стратегія управління підприємством?

10. Назвіть основні наукові напрями розвитку менеджменту в світовій охороні здоров'я.
11. Якими характерними рисами та здібностями повинен володіти сучасний менеджер?
12. Які якості менеджера, на вашу думку, є найважливішими?
13. Дайте визначення категорії «управління персоналом».
14. Поясніть механізм системи управління персоналом.
15. У чому полягає технологія управління персоналом?
16. Поясніть класифікацію принципів побудови системи управління персоналом.
17. Проаналізуйте групи методів управління персоналом.
18. Надайте пояснення терміну «стиль управління».
19. Дайте характеристику авторитарному стилю керівництва.
20. Які характерні риси має ліберальний стиль керівництва?
21. На чому базується демократичний стиль керівництва?
22. Поясніть Роль менеджера та його вплив на процеси прийняття рішень.
23. У чому полягає управлінська роль керівника?
24. Надайте характеристику основним напрямкам діяльності менеджера.
25. Які особливості мають рівнів управління в медичній організації?
26. Дайте визначення основним властивостям та структурі медичної організації.
27. На що націлений процес роботи з персоналом в закладах охорони здоров'я?
28. Поясніть процес організація праці персоналу медичних закладах.
29. Дайте визначення організації як категорії менеджменту.
30. Яких обов'язкових умов слід дотримуватися, щоб група людей вважалась організацією?
31. Перелічіть загальні характеристики організацій.
32. Дайте визначення процесу управління.
33. Поясніть різницю між вертикальним і горизонтальним розподілом праці.
34. У чому полягає унікальність організацій охорони здоров'я?
35. Поясніть відмінність медичного закладу від інших організацій.
36. Назвіть принципи формування мети організації.
37. У чому різниця між стратегією та тактикою організацій, між формальними та неформальними організаціями?
38. Розкрийте зміст культури організації. Надайте характеристику її рівнів.
39. Розкрийте зміст основних типів структур управління медичною організацією.
40. Надайте характеристику основних принципів управління медичною організацією.
41. Наведіть приклад класифікації управлінських рішень в закладах охорони здоров'я.
42. Що таке стратегічні, тактичні й оперативні рішення, чим вони відрізняються?

43. Проаналізуйте алгоритм розробки рішення?
44. Які форми прийняття рішення ви знаєте?
45. В чому полягає сутність процесу прийняття управлінського рішення?
46. Які стадії підготовки та проходження управлінського рішення ви знаєте?
47. Поясніть основні методи оптимізації управлінських рішень.
48. Що таке «стиль управління»?
49. Назвіть типи структур управління організаціями.
50. Дайте характеристику авторитарному стилю керівництва.
51. Які характерні риси ліберального стилю керівництва?
52. Поясніть принципи управління персоналом?
53. Які методи управління кадрами існують у медичному закладі?
54. Назвіть основні методи оптимізації управління персоналом.
55. Чим відрізняються поняття «кадрова політика» та «кадровий менеджмент»?
56. Проаналізуйте елементи системи кадрового менеджменту.
57. Що можна вважати основними напрямками вдосконалення якісного складу керівників та спеціалістів?
58. Сформулюйте основні завдання розвитку персоналу організації.
59. Що включає концепція управління персоналом?
60. Назвіть головні принципи управління персоналом.
61. Які найважливіші цілі організації органів та закладів охорони здоров'я в роботі з персоналом?
62. Дайте визначення поняття «управління персоналом».
63. Поясніть технологію управління персоналом.
64. Як виглядає класифікація принципів побудови системи управління персоналом.
65. На чому базується демократичний стиль управління в охорони здоров'я?
66. Розкрийте суть основних підходів щодо організації структури управління.
67. Назвіть та охарактеризуйте основні функції управління.
68. Які рівні управління виділяють у теорії та практиці менеджменту?
69. Назвіть та охарактеризуйте основні функції управління.
70. Які рівні управління виділяють у теорії та практиці менеджменту? Надайте їм змістовну характеристику.
71. З яких етапів складається процес управління та в чому полягає їхня значущість?
72. Охарактеризуйте структуру управління в закладах охорони здоров'я.
73. Поясніть специфіку управління системою охорони здоров'я.
74. Що таке суб'єкт та об'єкт управління в галузі охорони здоров'я?
75. Проаналізуйте основні функції управління.
76. Які основні нормативні документи мають знати управлінці середньої ланки медичного закладу?
77. Етапи формування і розвитку концепцій управління маркетингом.

78. Характеристика основних концептуальних підходів до управління маркетингом.
79. Суть маркетингу та його основні поняття.
80. Процес управління маркетингом, його основні етапи.
81. Застосування маркетингу в системі в охороні здоров'я.
82. Характеристика видів маркетингу в охороні здоров'я.
83. Особливості маркетингу при різних варіантах попиту на медичні послуги.
84. Монополія та конкуренція на ринку медичних послуг.
85. Назвіть основні суб'єкти фармацевтичного ринку.
86. Перелічіть характеристики притаманні медичним послугам.
87. Охарактеризуйте стадії розробки медичної послуги.
88. Визначте основні напрямки діяльності виробника на стадії впровадження послуги на ринок.
89. Поясніть основні особливості просування послуги на стадії росту та стратегічне управління на стадії «зрілості».
90. Охарактеризуйте напрями управлінської діяльності на стадії насичення ринку та на стадії «спаду».

3.3. Контрольні питання до семінарських занять

Тема 1.

1. Історія виникнення менеджменту в економічній теорії та світовій практиці.
2. Загальні основи менеджменту.
3. Стратегічний менеджмент.

Тема 2.

1. Проаналізуйте рівні менеджменту.
2. Роль менеджера в діяльності організації.
3. Визначте зміст управлінської праці менеджера

Тема 3.

1. Поясніть процес організація праці персоналу медичних закладах.
2. Дайте визначення організації як категорії менеджменту.
3. Особливості менеджменту в охороні здоров'я.

Тема 4.

1. Застосування маркетингу в системі в охороні здоров'я.
2. Характеристика видів маркетингу в охороні здоров'я.
3. Особливості маркетингу при різних варіантах попиту на медичні послуги.

Тема 5.

1. Ліцензування в охороні здоров'я.
2. Види ліцензування.

3. Організація управлінської справи у медичному закладі

Тема 6.

1. Персональний менеджмент.
2. Вимоги щодо технології менеджменту.
3. Методи управління кадрами в медичному закладі.

Тема 7.

1. Управління конфліктами в медичному закладі.
2. Види конфліктів.
3. Методи управління конфліктами.

Тема 8.

1. Розробка стратегії управління.
2. Внутрішні та зовнішні чинники ефективності управління. Формування та ранжирування цілей.
3. Процес прийняття управлінських рішень.

Тема 9

1. Лінійний та апаратний розподіл повноважень між керівниками. Типи структур управління організаціями.
2. Особливості механізму управління медичним закладом.
3. Соціально-психологічні чинники керівництва персоналом в лікувальному закладі.

Тема 10.

1. Особливості управління здорово охороною. Характеристика структур управління системою охорони здоров'я в Україні.
2. Організаційна структура та процес управління. Класифікація управлінських рішень
3. Основні методи підготовки та процес прийняття управлінських рішень.

Тема 11.

1. Розробка та проведення кадрової політики на підприємстві.
2. Адміністративний та демократичний стилі керівництва.
3. Форми організації та оплати труда працівників.
4. Особливості менеджменту в охороні здоров'я

Тема 12.

1. Комунікації та інформаційні системи.
2. Джерела та види внутрішньої та зовнішньої інформації.
3. Первинні та вторинні дані.
4. Об'єктивна та суб'єктивна інформація.

Тема 13.

1. Головні завдання організації фінансів на підприємстві.
2. Урахування податкової політики держави в управлінні підприємством.
3. Фінансові джерела медичного закладу.
4. Благодійні фонди та система фінансування медичних закладів.

Тема 14

1. Зміст, види, рівні маркетингу та його особливості в охороні здоров'я.
2. Контрольовані та неконтрольовані чинники діяльності організації.
3. Зміст маркетингового дослідження.
4. Монополія та конкуренція на медичному ринці.

Тема 15.

1. Український ринок ліків та медичного обладнання.
2. Особливості медичної послуги як товару.
3. Життєвий цикл товару в практиці охорони здоров'я.
4. Система прийняття рішення в медичному закладі щодо реалізації власних послуг.

Тема 16.

1. Маркетингова діяльність лікувально-профілактичних закладів.
2. Методи управління кадрами в медичному закладі.
3. Особливості менеджменту в охороні здоров'я.

Тема 17.

1. Основні теоретичні засади бізнес-планування.
2. Методи планування.
3. Цілі та задачі бізнес-планування в медичному закладі.
4. Правове регулювання та ліцензування.

3.4. Індивідуальні завдання формуються відповідно до контенту наукових конференцій, який щорічно затверджується планом роботи кафедри суспільних наук. Специфіка індивідуальних завдань для студентів погоджується з викладачем. Відповідно до [«Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ»](#) студент може підвищити оцінку шляхом виконання індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями тощо), що в разі успіху додає до 10 балів у якості заохочення.

3.5. Правила оскарження оцінки

Якщо студент не задоволений результатами оцінювання його навчальної діяльності і виявив бажання оскаржити оцінку з предмета, він має право звернутися до керівництва кафедри та/або декана відповідного факультету з проханням провести повторне оцінювання його знань. Якщо вимоги студента мають під собою підстави, катедрою/деканатом створюється спеціальна комісія для проведення повторного оцінювання.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги дисципліни

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач надасть на першому практичному занятті.

Під час навчального процесу важливо дотримуватися таких правил:

- повага до колег;
- толерантність до інших та їхнього досвіду;
- сприйнятливості та неупередженості;
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента;
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів;
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Відвідування занять та поведінка

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі лекційні та семінарські заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за винятком осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність інших людей;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і коридорах під час занять.

Використання електронних пристроїв

Використання електронних пристроїв у навчальному процесі

допускається без обмежень за винятком тих випадків, які можуть перешкодити процедурі об'єктивного оцінювання знань студентів.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами

Проведення навчального процесу здійснюється з урахуванням вимог сучасного українського законодавства відносно осіб з особливими освітніми потребами та регулюється нормативними документами університету.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни

У процесі підготовки до практичних занять студентам необхідно опрацювати матеріали допоміжної літератури. Вітається активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати.

Заохочення та стягнення

Відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу у ХНМУ» студент може підвищити оцінку за модуль шляхом виконання індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями тощо), що в разі успіху додає до 10 балів як заохочення.

Техніка безпеки

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Кожен студент і кожна студентка повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Порядок інформування про зміни у силабусі

Про можливі зміни в силабусі буде повідомлено на сторінці катедри офіційного сайту ХНМУ і в катедральній директорії системи MOODLE, а також через відповідний деканат.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Одним з елементів академічної культури, що їх прищеплює університет, є розуміння студентом недопустимості будь-яких запозичень без належних посилань. Враховуючи це, головним завданням викладачів є формування в студентів навичок самостійної роботи, інтересу до навчання та суспільно значущих цінностей. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницький пошук.

6. Рекомендована література

1. Басовский Л. Е. Менеджмент: Учебное пособие / Л. Е. Басовский – М : Инфра-М, 2002.
2. Дорошенко Г. В., Литвинова Н. И., Пронина Н. А. Менеджмент в здравоохранении: Учебное пособие / Г. В. Дорошенко, Н. И. Литвинова, Н. А. Пронина – М. : Форум: Инфра - М, 2006. – 160с.
3. Двойников С. И. Менеджмент и лидерство в сестринском деле: учеб.пособие / С. И. Двойников, И. Н. Денисов – М.: ГОУ ВУНМЦ, 2005.

4. Економіка охорони здоров'я: підручник / В. Ф. Москаленко, О. П. Гульчій, В. В. Таран – Вінниця : Нова Книга, 2010. – 288 с.
5. Каминская Т. М. Маркетинг в здравоохранении: учеб. пос. / Т. М. Каминская – Харьков : Крюк, 2000.- 180 с.
6. Камінська Т. М. Ринок медичних послуг: досвід теоретико-інституціонального аналізу. / Т. М. Камінська. – Харків : ВПП «Контраст», 2006. – 296 с.
7. Котлер Ф. Основы маркетинга. / Ф. Котлер – М. : Прогресс, 1991. – 734с.
8. Мескон М. Х. Основы менеджмента / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури – М. : Дело, 1992. – 701 с.
9. Накатис Я. А. Современные методы управления и финансовый менеджмент учреждения здравоохранения / Я. А. Накатис, Ф. Н. Кадыров – М. : «Грантъ», 2001. – 340 с.
10. Федулова Л. І. Сучасні концепції менеджменту : навч. посіб. / Л. І. Федулова. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 536 с.
11. Шевченко Л. С. Менеджмент : навч. посібник / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, С. М. Макуха – Харків : Право, 2013. – 216 с.
12. Эванс Дж. Маркетинг. / Дж. Эванс, Б. Берман – М. : Экономика, 1993 – 335 с.

Допоміжна

1. Андреева Г. М. Социальная психология / Г. М. Андреева – М. : Экономика, 1990. – 192 с.
2. Бойко Е. Е. Социально - психологический климат коллектива и личность / Е. Е. Бойко, А. Г. Ковалев, В. Н. Парфенов – М. : Мысль, 1983. – 112 с.
3. Дараховский И. С. Бизнес и менеджер. / И. С. Дараховский, И. П. Черноиванов, Т. В. Прекул – М. : Азимут-центр, 1992. – 448 с.
4. Екатеринославский Ю. Ю. Управленческие ситуации: анализ и решения / Ю. Ю. Екатеринославский – М. : Экономика, 1988. – 191 с.
5. Кучеренко В. З. Управление здравоохранением: учебник / В. З. Кучеренко. – М. : ТЕИС, 2000. – 448 с.

1. 7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

2. Акредитація медичних закладів: особливості проведення та підготовки [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.medlawcenter.com.ua/ua/99/accreditation.html>.
3. Ліцензування медичної практики [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://lex-vision.info/ukr/services/licensing-medical.html>.
4. Матеріали для підготовки магістрантів ХНМУ [Електронний ресурс] / Режим доступу :

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=141%3A2011-05-14-19-10-49&catid=7%3A2011-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk.

5. Международная аккредитация медицинских учреждений [Электронный ресурс] / Режим доступа : http://med-visit.com/page_id=132.
6. Мойсеєнко І. П. Процес прийняття управлінських рішень [Електронний ресурс] / І. П. Мойсеєнко / Режим доступу : <http://pidruchniki.ws/14210923/investuvannya/>.
7. Опыт развития аккредитации и систем качества в мире [Электронный ресурс] / Режим доступа : <http://mak.web.kg/text/world.html>